

Gelecek Vizyonları Ölçeği Türkçe Formu: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Turkish Form of the Visions About Future Scale: Validity and Reliability Studies

Mehmet Şirin Akça^{ORCID}, Ozan Korkmaz^{ORCID}, Ahmet Alkal^{ORCID}

Öz. Bu çalışmada Ginevra, Sgaramella, Ferrari, Nota, Santilli ve Soresi (2017) tarafından geliştirilen Gelecek Vizyonları Ölçeğinin (GVÖ) Türkçeye uyarlanması amaçlanmıştır. Araştırma 586 lise öğrencisi üzerinde yapılmıştır. Doğrulayıcı Faktör Analizi sonucunda ölçeğin Türkçe formunun orijinal ölçekteki gibi üç boyutlu yapıda olduğu ve bu yapının kabul edilebilir uyum değerlerine sahip olduğu görülmüştür. Ölçeğin toplam puanına ilişkin Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı .81 olarak hesaplanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda İngilizce ve Türkçe formlar arasında yüksek düzeyde ve pozitif anlamlı bir ilişki, dört hafta aryla uygulanan test-tekrar test sonucundaki korelasyonun yüksek düzeyde ve anlamlı olduğu görülmüştür. Ölçeğin madde-toplam korelasyonlarının .39 ile .67 arasında değiştiği bulunmuştur. GVÖ'nün Yaşam Doyumu Ölçeği ile pozitif ve orta düzeyde ($r = .47$, $p < .001$), Kariyer Uyum Yetenekleri Ölçeği ile pozitif ve yüksek düzeyde ($r = .70$, $p < .001$) ilişkilere sahip olduğu görülmüştür. Araştırma sonucuna göre GVÖ'nün ergenlerin kariyer yapısındaki umut, iyimserlik ve kötümserliği bir arada değerlendiren geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olarak kullanılabilmesi söylenebilir.

Anahtar Kelimeler. Gelecek vizyonları, iyimserlik, kötümserlik, umut, kariyer.

Abstract. The purpose of the present study is to conduct validity and reliability studies of the Turkish Form of the Visions About Future (VAF) scale, which was developed by Ginevra and friends (2017). The study group consisted of 586 high school students. The results of the confirmatory factor analysis showed that the Turkish form of scale is in the structure of original scale and this structure has acceptable goodness of fit indices. The Cronbach Alpha internal consistency coefficient for the total score of the scale was calculated as .81. As a result of the correlation analysis between the English and Turkish forms to determine the linguistic equivalence of the scale, it was seen that there was a high level and positive correlation between the forms. The item-total correlations of the scale were found to vary between .39 and .67. It was found that the correlation between total scale scores as a result of test-retesting was high and meaningful. Based on the findings obtained from study, this can be reported that the Turkish version, VAF is a reliable and valid measurement tool to assess the positive trends towards the future in career planning of the high school students.

Keywords. Future visions, optimism, pessimism, hope, career.

Mehmet Şirin Akça

Milli Eğitim Bakanlığı, Mardin, Türkiye
mhmt_47@hotmail.com

Ozan Korkmaz

Milli Eğitim Bakanlığı, Siirt, Türkiye
pd.ozankorkmaz@gmail.com

Ahmet Alkal

Bingöl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Bingöl,
Türkiye
ahmet-alkal@hotmail.com

Geliş/Received: 16.11.2018/11.16.2018

Düzeltilme/Revision: 30.11.2018/11.30.2018

Kabul/Accepted: 06.12.2018/12.06.2018

Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği
Turkish Psychological Counseling and Guidance Association

Son yıllarda sosyo-ekonomik değişiklikler ile birlikte iş koşullarında istikrarsızlık ve iş güvensizliği oluşmaktadır. Bu durum ergenlerde endişe, karışıklık ve rahatsızlık yaşanmasına, yaşam koşullarındaki iyileşmenin yetersiz ve seçeneklerin az olması da geleceğe yönelik olumsuz beklentilerinin oluşmasına neden olmaktadır (Nota, Ginevra ve Santilli, 2015). Bunları dikkate alan yaşam tasarımı yaklaşımı ergenlerin kendilerini geleceğe ve kariyer planlamasına olumlu bir şekilde yansıtabilmeleri için geleceğe dair olumlu görüşlerin-özellikle umut, iyimserlik ve kötümserliğe düşük düzeyde sahip olma- yanı sıra kariyer uyum yeteneği gibi kavramlara dikkat çekmektedir (Savickas ve diğerleri, 2009). Yaşamı tasarlama modeli, bireylerin gelişimsel görevlere, mesleki travmalara ve mesleki geçişlere uyarlanabilir ve esnek olmayı destekleyen bir kariyer öyküsünü ifade etmesine ve hayata geçirmesine yardımcı olmayı amaçlamaktadır (Savickas ve diğerleri, 2009). Yaşam tasarımı müdahalelerinin temelinde kariyeri yeniden yapılandırma kuramları yer almaktadır. Bu kuramların temelinde yaşam boyu, bütüncül ve önleyici olma ön plana çıkmaktadır (Yeşilyaprak, 2018). Bunun yanı sıra değişen koşullara göre değişiklikleri yapmaya ve kendi geleceğini öngörmek için yeteneklerini geliştirmelerine de yardımcı olmaktadır. Yaşam tasarımı yaklaşımı aynı zamanda kariyer uyum yeteneğini de arttırmayı amaçlamaktadır. (Savickas ve diğerleri, 2009). Dolayısıyla yaşam tasarımı yaklaşımının geleceğe dair olumlu yaklaşımları dikkate aldığı söylenebilir. Ginevra ve diğerleri (2017)'nin yaptığı çalışmada kariyer uyum yeteneklerinin iyimserlik ve umut ile pozitif, kötümserlik ile negatif ilişkili olduğu bulunmuştur. Büyükgöze Kavas (2014) da iyimserlik ve kariyer uyum yetenekleri ile pozitif ilişkili olduğunu rapor etmektedir. Ayrıca Karacan-Özdemir (2016) kariyer uyum yetenekleri ile yaşam yöneliminin pozitif ilişkili olduğunu belirtmektedir. Erdoğan Zorver, ve Korkut Owen (2014) kariyer uyumu ve iyimserlik eğiliminin bir durumun olumlu yönlerine odaklanmaları açısından birbiriyle ilişkili olabileceğini belirtmektedir.

Fizyolojik ve psikolojik olarak iyi olma ile ilişkilendirilen iyimserlik “en iyi” anlamına gelmektedir (Mahasnehm, Al-Zoubi ve Batayeneh, 2013). Scheier ve Carver (1985) iyimserliği kötü şeylerden daha çok iyi şeyler olacağına inanmadaki eğilim olarak tanımlamaktadır. Seligman (1990) ise iyimserliği “insanların başarı ve başarısızlık durumlarında kendilerini nasıl yorumladıkları” şeklinde tanımlamıştır. Birçok tanımı olmasının yanı sıra iyimserliğin herhangi bir durumda ve gelecek hakkında genel olarak olumlu beklentiler içeren bir düşünceye atıfta bulunduğu söylenebilir. Diğer bir ifadeyle, kötümserler kötü

şeylerin kendilerine gelmesini beklerken, iyimserler kendilerine iyi şeyler olmasını bekler (Mahasnehm, Al-Zoubi ve Batayeneh, 2013). Matura, Colligan, Malinchoc ve Offord (2000) Alan yazınındaki çalışmalarda iyimserlik ile akıl sağlığı, fiziksel sağlık, yaşam memnuniyeti, mutluluk, baskıların etkili bir şekilde karşılanması, başarılı problem çözme, mesleki performans, iyi akademik performans, dışadönüklük, iş motivasyonu, üretim kalitesi ve kendini kontrol etme gibi pek çok bireysel, mesleki ve kariyer kavramının olumlu ilişkisinin olduğu belirtilmektedir.

Alan yazında iyimserlik, bir ucunda iyimserlik diğ erinde kötümserlik olan iki kutuplu bir yapı olarak ele alınmıştır (Abdullah, 2018; Carver ve Scheier, 2013). Ancak daha sonra sayısız çalışma iyimserliğin iki alt gruplu bir yapıya sahip olduğunu belirtmektedir. Bu yapılardan pozitif taraf iyimserliği, negatif taraf ise kötümserliği ifade etmektedir (Al-Ansari, 2003; Segerstrom, Evans ve Eisenlohr-Moul, 2011). Benyamini'ye (2005) göre bireyler, farklı yaşam koşullarında belirli bir iyimserlik ve kötümserlik düzeyine sahiptir. Genel olarak kötümserliği savunabilir, ancak özel hayatlarında iyimser olabilirler. Muhtemelen insanlar daha önce başarıları olsa da gelecekteki olaylara yönelik düşük beklenti içine girerek savunmacı bir kötümserliği benimseyerek gelecekte olacak kaygı ile baş etmeye çalışırlar.

İyimser biri olmak ile kötümser biri olmamak arasındaki ayırım, pozitif ve negatif olmayan düşüncelerin psikolojik uyum üzerindeki farklı etkilerinin sonuçları gibidir. Örneğin ergenlerde iyimserlik puanlarının yüksek olması düşük düzeyde psikolojik uyumsuzluk, yüksek düzeyde yaşam doyumu ve öz saygı, düşük düzeyde saldırganlık, yüksek düzeyde atılganlık, pozitif mizah ve daha güçlü bağışıklık sistemi ile ilişkili bulunmuştur (Chang, 2001). Patton, Bartrum ve Creed (2004) lise öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmada iyimserliğin kariyer hedefleri, kariyer planlaması ve kariyer araştırmasını yordadığını tespit etmiştir. Rottinghaus, Day ve Borgen (2005) kariyer uyumu ile iyimserlik arasında pozitif ilişki olduğunu, daha iyimser ve uyum sağlayabilen üniversite öğrencilerinin daha rahat olduğunu, eğitim ve kariyer planları ile daha fazla ilgilendiğini belirtmektedir. Tam tersine kötümserliğin de düşük yaşam doyumu, yüksek algılanan stres ve daha yüksek depresif belirtiler ile ilişkili olduğu bulunmuştur (Chang, 2001). Türkiye örnekleminde Büyükgöze-Kavas'ın (2014) yaptığı çalışmada kariyer uyum yeteneği ile iyimserlik arasında

pozitif bir ilişki olduğu bulunmuştur. Sonuç olarak, yüksek düzeyde sahip olunan iyimserliğin olumlu kariyer yaşantılarıyla ilişkili olabileceği söylenebilir.

Umut, iyimserlik ve kötümserlik her ne kadar ayrı bir kuram ve araştırma konusu olsalar da terim olarak sıklıkla birbirlerinin yerine kullanılmaktadır. İyimserlerin bazen geleceğe yönelik umutlu olması (Affleck ve Tennen, 1996) ve kötümserlerin kimi zaman umutsuz olması (Bryant ve Cvengros, 2004) buna örnek olarak verilebilir. Benzer mantık doğrultusunda Scioli ve diğerleri (1997) umut ve iyimserliği ilişkili fakat önemli farklılıklar içeren yapılar olarak ele alır. Umut, erken güven deneyimlerine dayanan, dışsal ve işbirlikçi kontrol inançlarından etkilenmiş, bilişsel bileşenlerle duygusal bir değişken olarak görülürken, iyimserlik ve kötümserlik, bireyin inanç yapısındaki olumlu ve olumsuz sonuçları içeren bilişsel bir değişken olarak kabul edilir. Umut, alan yazında farklı şekillerde tanımlanmıştır. Scioli ve diğerleri (1997) ile Scioli, Ricci, Nguyen ve Scioli (2011) umudu düşünce ve davranışları etkileyen, eylemi sürdüren, geleceğe yönelik duygusal bir değişken olarak değerlendirirler. Staats (1989) ise umudun iki bileşenden oluştuğunu belirtmektedir. Bileşenlerden birinin gelecekteki bir olayın meydana gelme olasılığına ilişkin bilişsel bir yapıyı ve ikincisinin ise hoş olayların beklentileriyle ya da iyi sonuçlarla ilgili duygusal bir yapıyı içerdiği ifade edilmektedir. Bu görüşten farklı olarak Snyder (2000) umudu, insanların motivasyonunu ve kişisel hedefleri doğrultusunda çaba gösterme kapasitesini yansıtan bilişsel bir yapı olarak ifade eder.

Umut, iyimserlik ve kötümserlik arasındaki örtüşme ve ayrılma derecesi bu kavramların geleceğe yönelik olumlu yönelimi yansıtan genel bir boyutun göstergeleri olarak düşünülebileceğini göstermektedir. Bu yapılar kişinin gelecek hedef ve isteklerine odaklanmaktadır (Bryant ve Cvengros, 2004). Sun ve Shek (2012) umut, iyimserlik ve düşük kötümserliğin geleceğe yönelik inançlara ilişkin olası sonuçlara işaret eden içselleştirilmiş yapılar olarak kabul edilebileceğini ortaya koymuşlardır. Yaptıkları çalışmanın bulguları, geleceğe yönelik sahip olunan pozitif görüşün (umut, iyimserlik ve kötümserlik) ergenlerin gelişiminde önemli bir rol oynadığını ve onların sağlık, davranış ve iyi olmaları ile pozitif ilişkili olduğunu göstermektedir. Kariyer danışmanlığı alan yazını çerçevesinden bakıldığında, umudun kariyer gelişimi alan yazınında üzerinde çok durulmayan bir kavram olduğu belirtilmektedir (Yeşilyaprak, 2018). Umut ile kariyer gelişim kavramları üzerinde çok durulmasa da önemli sayılabilecek araştırma sonuçlarının olduğu söylenebilir. Örneğin, Büyükgöze-

Kavas'ın (2014) ve Ginevra ve diğerlerinin (2017) yaptığı çalışmada umut ile kariyer uyum yeteneklerinin pozitif ilişkili olduğu bulunmuştur. Benzer olabilecek şekilde Korkmaz ve Cenkseven Önder'in (2018) yaptığı çalışmada umutlu olmanın bireyin kariyer uyum yeteneklerinin önemli bir kısmını açıkladığı görülmüştür. Ergenlerde umut ve iyimserlik düşük, kötümserlik yüksek olduğunda kariyer geliştirme sürecinde bir kariyer veya eğitim hedefi planlamak, mesleki veya eğitsel bir seçim yapmak, bir eğitim veya mesleki yönde devam etmek zor olabilir (Niles, Amundson ve Neault, 2011; Savickas, 2013). Dolayısıyla bireyin geleceğe yönelik pozitif bir bakış açısına sahip olmasının gelecekte olumlu kariyer yaşantılarla ilişkili olacağı söylenebilir.

İlgili alan yazın incelendiğinde bireylerin geleceğe yönelik eğilimlerini bir bütün halde ortaya koyan ölçme aracının olmadığı görülmüştür. Gelecek Vizyonları Ölçeğinde özellikle gerçek yaşam durumlarına ilişkin genel bir iyi olma durumu değerlendirilmektedir (Ginevra ve diğerleri, 2017). Ölçek alandaki bu eksikliği doldurma açısından önemlidir. Türkçe alan yazında da anılan ölçeğin özelliklerini yansıtan ölçeğin olmamasının önemli bir eksiklik olduğu ve bu nedenle GVÖ'nün Türkçeye uyarlanması alan yazındaki boşluğu doldurması bakımından önemli olacağı söylenebilir. Buradan hareketle, bu çalışmada Ginevra ve diğerleri (2017) tarafından geliştirilen GVÖ'nün Türkçeye uyarlanması amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Çeviri Çalışması

Ölçeği uyarlama sürecine ilk olarak ölçeğin Türkçeye uyarlama izni alınarak başlanmıştır. Daha sonra ölçek; psikolojik danışma ve rehberlik alanında üç uzman ve iki İngilizce öğretmeni tarafından Türkçeye çevrilmiştir. Yapılan çeviriler, rehberlik ve psikolojik danışma alanında uzman ve İngilizceye hakim üç öğretim üyesi tarafından incelenmiştir. Çevirilerdeki Türkçe kavramların alan yazınla tutarlı olmasına yönelik yapılan öneriler doğrultusunda değişiklikler yapılmıştır. En son aşamada, ölçeğin Türkçe dil bilgisi ve yazımı açısından incelenmesi için bir Türk dili uzmanından görüş alınmıştır. Alınan görüş doğrultusunda ölçeğin Türkçe uygulama formu belirlenmiştir.

Çalışma Grubu

Bu çalışma, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yer alan iki farklı ildeki toplam beş lisede gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubu 267 erkek (%45.6), 319 kız (%54.4) olmak üzere toplam 586 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin 184'ü (%31.4) 9. sınıf, 176'sı (%30) 10. sınıf, 154'ü (%26.3) 11.sınıf, 72'si (12.3) 12. sınıftır. Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 16.27'dir (Ss=1.25). Öğrencilerin yaşları 14 ile 20 arasında değişmektedir. Ölçeğin faktör yapısını incelemek için 330 öğrenci [169 erkek (%51.2), 161 kız (%48.8)], test-tekrar test güvenilirlik analizi için 98 öğrenci [40 erkek (%40.8), 58 kız (%59.2)], uyum geçerliğini incelemek için de 158 öğrenci [49 erkek (%31), 109 kız (%69)] çalışmaya katılmıştır. Ölçeğin dilsel eşdeğerliğini incelemek için ise çalışmaya 15 İngilizce öğretmeni katılmıştır. İlk olarak ölçeğin faktör yapısını incelemek için 330 öğrenciye ulaşılmıştır. Faktör yapısı incelendikten sonra farklı örneklemelerden geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları için ayrı ayrı veri toplanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada öğrencilerin yaş, cinsiyet, sınıf ve ailenin algılanan sosyo-ekonomik durumuna ilişkin soruların yer aldığı demografik bilgi formu, Gelecek Vizyonları Ölçeği, Yaşam Doyumu Ölçeği ve Kariyer Uyum Yetenekleri Ölçeği oluşan ölçme bataryası kullanılmıştır.

Gelecek Vizyonları Ölçeği (GVÖ)

Ginevra ve diğerleri (2017) tarafından geliştirilen ölçeğin özgün formunda 19 madde bulunmaktadır. Bireylerin geleceğe yönelik umut, iyimserlik ve kötümserlik düzeylerini bir bütün halinde ortaya koyan ölçme aracı "Beni hiç tanımlamıyor" ile "Beni çok iyi tanımlıyor" şeklinde 5'li Likert maddeleri olarak puanlanmaktadır. Ölçeğin özgün formu iyimserlik (1, 2, 3, 4, 5 ve 7), kötümserlik (6, 13, 14, 15, 17 ve 18) ve umut (8, 9, 10, 11, 12, 16 ve 19) olmak üzere üç alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekten örnek bazı maddeler şu şekildedir; Olumlu düşünen bir insan olduğumu düşünüyorum (iyimserlik), Gelecek için umutlu olmak işe yaramaz; aklımdakileri yapamayacağım (kötümserlik), Bugün yapamadığım şeyleri gelecekte yapabileceğim (umut). Kötümserlik alt boyutundaki maddeler tersten puanlanarak analizler yapılmaktadır. Ölçekten alınan yüksek puan ergenlerin kendilerini geleceğe ve kariyer planlamasına dair görüşlerinin olumlu olduğunu bildirmektedir. Orijinal ölçekte, açılımlı faktör analizi sonucunda üç faktörlü ve toplam

varyansın %45'ini (iyimserlik % 17, kötümserlik % 16 ve umut % 13) açıklayan bir yapı elde edilmiştir. Gelecek Vizyonları Ölçeği (GVÖ) özgün formu için hesaplanan iç tutarlılık katsayısı iyimserlik alt boyutu için .86, kötümserlik alt boyutu için .78 ve umut alt boyutu için .84 bulunmuştur. GVÖ'nün uyum geçerliği için yapılan analiz sonucunda umut ve iyimserlik ile yaşam doyumu ve kariyer uyum yeteneği arasında pozitif bir ilişki, kötümserlik ile yaşam doyumu ve kariyer uyum yeteneği arasında negatif bir ilişki bulunmuştur (Genevra ve diğerleri, 2017).

Yaşam Doyumu Ölçeği

Yaşam Doyumu Ölçeği (YDÖ), Diener ve diğerleri (1985) tarafından genç yaş grupları için geliştirilmiş ve Köker (1991) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Bireylerin yaşamdan aldıkları doyumun derecesini ölçmeyi amaçlayan ölçek, 5 madde ve 7'li Likert tipi derecelendirmeden oluşmaktadır. Derecelendirmeler 1: "Hiç Uygun Değil" ile 7: "Çok Uygun" arasında yapılmaktadır. Ölçekten alınabilecek yüksek puanlar, bireyin daha fazla yaşam doyumu sağladığına işaret etmektedir. Ölçeğin özgün formunun geliştirilme çalışmasında, iki ay arayla yapılan test-tekrar test güvenilirlik analizinde .82 düzeyinde anlamlı ($p < .005$) bir ilişki bulunmuştur. Ölçeğin iç tutarlık güvenilirlik katsayısı ise .87 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışmasında üç hafta arayla yapılan test-tekrar test güvenilirlik analizi sonucunda .85 düzeyinde anlamlı ($p < .05$) bir korelasyon bulunmuştur. Madde analizi kapsamında yapılan madde-toplam korelasyonlarının .71 ile .80 arasında değiştiği görülmüştür. Bu çalışma için Cronbach Alpha iç tutarlık güvenilirlik katsayısı .74 olarak hesaplanmıştır.

Kariyer Uyum Yetenekleri Ölçeği

Ölçek, Savickas ve Porfeli (2012) tarafından geliştirilmiş ve Büyükgöze-Kavas (2014) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Bireylerin kariyer uyum yeteneklerini ölçmeyi amaçlayan ölçek, beşli Likert tipi derecelendirme (1: Güçlü Değil, 5: Çok Güçlü) ve 24 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte ilgi, kontrol, güven ve merak olmak üzere toplam dört alt boyut bulunmaktadır. Her bir alt boyut altı maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin alt boyut puan ve toplam puanı hesaplanabilmektedir. Ölçekten alınabilecek yüksek puan, bireyin kariyer uyum yeteneklerini güçlü gördüğü anlamına gelmektedir. Ayrıca alt boyutlardaki toplam puan ne kadar yüksek olursa birey kendini o alt boyutta o kadar güçlü görüyor demektir. Lise ve üniversite örnekleminde uyarlama çalışması yapılan ölçeğin dört faktörlü orijinal yapısının yapılan Doğrulayıcı Faktör Analizi

sonucunda korunduğu belirlenmiştir. Analize ilişkin uyum değerlerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğu bulunmuştur ($\chi^2=833.063$, $df=248$, $p<.001$; $\chi^2/df= 3.36$; $RMSEA= .060$, $SRMR= .049$, $CFI= .90$). Toplam ölçek için Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı .91, alt ölçeklerden ilgi için .78, kontrol için .74, merak için .81 ve güven için .81 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada toplam ölçek için Cronbach Alpha iç tutarlık güvenirlik katsayısı .93 olarak hesaplanmıştır. Alt ölçeklerden ilgi için .85, kontrol için .76, merak için .82 ve güven için .87 olarak hesaplanmıştır.

İşlem

Çalışma grupları üzerinde uygulama yapmadan önce liselerin bağlı olduğu İl Millî Eğitim Müdürlüklerinden gerekli izinler alınarak uygulama yapılacak eğitim kurumlarının yöneticileri ile görüşülmüş ve uygulama için bir plan oluşturulmuştur. Uygulamalar çalışmaya gönüllü katılmak isteyen öğrencilere, sınıf ortamında hazırlanan uygulama planı doğrultusunda araştırmacılar tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek bataryasının öğrenciler tarafından tamamlanması 10-15 dakika arasında sürmüştür. Toplam 620 öğrenci ölçek bataryalarını doldurmuştur. Ancak ölçek bataryasında maddelerin özensiz, rastgele yanıtlanıp yanıtlanmadığı incelenmiş ve % 5'in üzerinde eksik verisi olan ya da ölçek bataryasının uygunsuz doldurulduğu belirlenen 34 öğrenciye ait ölçek bataryası analize dâhil edilmemiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde uyum geçerliği, madde analizi, test-tekrar test güvenirliği ve dilsel eşdeğerlik için Pearson Momentler Çarpımı korelasyon analizi kullanılmıştır. Ölçeğin iç tutarlık güvenirliğinin hesaplanmasında Cronbach Alfa katsayıları hesaplanmıştır. Yapı geçerliği için doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Ölçeğe ait modelin incelenmesinde $RMSEA$, CFI , GFI , TLI , Ki kare (χ^2) ve serbestlik derecesi (sd) değerleri kullanılmıştır. Analizlerin yapılmasında SPSS 25 ve AMOS 22 istatistik paket programları kullanılmıştır.

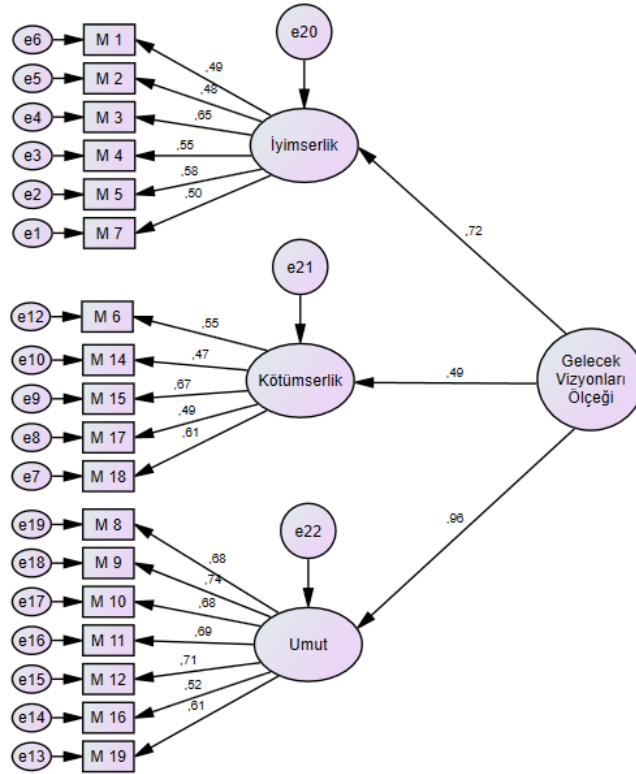
BULGULAR

Ölçeğin Geçerliğine İlişkin Bulgular

Doğrulayıcı Faktör Analizine İlişkin Bulgular

Çalışmada modelin genel uyumunu değerlendirmek için χ^2/sd indeksi kullanılmıştır. Bu indeksin kabul edilebilir olması için χ^2/sd oranının bazı yazarlara göre 5'ten küçük, bazı yazarlara göre 3'ten küçük olması yeterlidir (Kline, 2005; Meydan ve Şeşen, 2015; Sümer, 2000). Kullanılan uyum indekslerinden diğeri RMSEA'dır. Bu uyum indeksinin .08 ve aşağısında bir değere sahip olması iyi uyuma ifade etmektedir (Jöreskog ve Sörbom, 1993; Sümer, 2000). GFI ve CFI'nin .90 ve üzerinde olması iyi uyum değerine sahip olduğunu göstermektedir (Hu ve Bentler, 1999; Kelloway, 1989; Tabachnick ve Fidell, 2001). NNFI olarak da isimlendirilebilen TLI değerinin .90 ve üzerinde olması modelin iyi uyum gösterdiğine işaret etmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2001).

GVÖ'nün yapısını test etmek için doğrulayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Analiz sonrasında 13. maddenin faktör yük değerinin .30 altında kaldığı görülmüştür. Faktör yük değerinin .30 sınırına kadar indirilebileceği ve bu sınırın .30 ve üzerinde olması gerekliliği (Büyüköztürk, 2014; Seçer, 2015) göz önünde bulundurularak ilgili madde analiz dışında bırakılmıştır. Madde çıkarımı yapıldıktan sonra yeniden gerçekleştirilen doğrulayıcı faktör analizi sonrası madde faktör yük değerlerinin .47 ile .74 arasında değiştiği görülmüştür. Faktör yük değerlerinin .45 ve üzerinde olmasının iyi bir ölçüm olduğu söylenebilir (Büyüköztürk, 2014). Modele ilişkin hesaplanan uyum değerleri incelendiğinde $\chi^2= 278.20$, $sd=132$, $\chi^2/sd=2.11$, $RMSEA=.06$, $CFI=.91$, $GFI=.92$, $TLI=.90$ olduğu görülmüştür. Modele ilişkin uyum değerlerinin kabul edilebilir olduğu diğeri bir ifadeyle ölçeğin orijinal yapısının aynı şekilde kabul edilebileceği söylenebilir. Analize ilişkin bağlantı diyagramı standart katsayıları Şekil 1'de verilmiştir.

Şekil 1. Doğrulayıcı Faktör Analizi Bağlantı Diyagramı Standart Katsayılar

Uyum Geçerliğine İlişkin Bulgular

GVÖ'nün uyum geçerliğini belirlemek için Yaşam Doyumu Ölçeği ve Kariyer Uyum Yetenekleri Ölçeğiyle arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Yapılan korelasyon analizi sonucuna göre GVÖ ile Yaşam Doyumu Ölçeği arasında anlamlı, pozitif ve orta düzeyde ($r = .47, p < .001$); Kariyer Uyum Yetenekleri Ölçeği arasında ise anlamlı, pozitif ve yüksek düzeyde ($r = .70, p < .001$) ilişkiler bulunmuştur. Ölçeklerin toplam puan ve alt boyut puanları arasındaki ilişkiler incelendiğinde, ölçek ve alt ölçekler arasında pozitif anlamlı ilişkilerin olduğu görülmektedir (Tablo 1).

Tablo 1. Ölçek ve alt ölçeklere ilişkin korelasyon değerleri

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. İyimserlik										
2. Kötümserlik	.29									
3. Umut	.51	.36								
4. GV	.78	.68	.84							
5. YD	.42	.27	.38	.47						
6. İlgi	.38	.41	.57	.59	.32					
7. Kontrol	.43	.35	.52	.57	.43	.54				
8. Merak	.42	.21	.58	.54	.32	.65	.59			
9. Güven	.46	.31	.63	.62	.42	.62	.58	.75		
10. KUY	.50	.37	.68	.70	.43	.84	.79	.89	.88	

Not₁: Tüm korelasyonlar $p < .001$ düzeyinde anlamlıdır. GV: Gelecek Vizyonları, YD: Yaşam Doyumu, KUY: Kariyer Uyum Yetenekleri.

Not₂: Gelecek Vizyonları Ölçeğinin toplam puanını elde edebilmek için 'kötümserlik' alt boyutu tersten puanlanmıştır.

Dil Geçerliğine İlişkin Bulgular

Ölçeğin dilsel eş değerliğini sınamak için İngilizce öğretmenlerinden oluşan gruba bir hafta arayla ölçeğin İngilizce ve Türkçe formları uygulanmıştır. GVÖ'nün Türkçe ve İngilizce formlarından elde edilen toplam puanlar arasındaki ilişkinin belirlenmesi için yapılan korelasyon analizi sonucunda anlamlı, pozitif ve yüksek düzeyde ($r = .81, p < .001$) bir ilişki bulunmuştur. Dilsel eş değerliğin belirlenmesinde formlardan elde edilen toplam puanlar arasındaki korelasyonun .70 ve üzerinin kabul edilebilir olduğu düşünüldüğünde (Seçer, 2015), ölçeğin dilsel eşdeğerliğe sahip olduğu söylenebilir.

Madde Analizine İlişkin Bulgular

GVÖ'nün madde ayırıcılığını incelemek için yapılan madde analizi sonucunda madde-toplam puan arasındaki korelasyonun .39 ile .67 arasında değiştiği bulunmuştur. Maddenin ayırt edici özelliğe sahip olduğunun söylenebilmesi için madde-toplam korelasyonunun en az .30 olması gerekliliği göz önüne alındığında (Büyüköztürk, 2014), ölçekteki maddelerin yeterli ayırt ediciliğe sahip olduğu söylenebilir.

Gelecek Vizyonları Ölçeğinin Güvenirliğine İlişkin Bulgular

GVÖ'nün güvenirligini incelemek için Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı ile test-tekrar test korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Ölçeğın alt boyutlarına ilişkin hesaplanan Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı İyimserlik alt boyutu için .72, Kötümserlik alt boyutu için .70 ve Umut alt boyutu için .84 olarak bulunmuştur. Ölçeğın toplam puanına ilişkin hesaplanan Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısının ise .84 olduğu bulunmuştur. Hesaplanan Cronbach Alfa iç tutarlık katsayılarının .70 ve üzerinde olması, ölçeğe ilişkin hesaplanan puanların güvenirligının yeterli olduğunu göstermektedir (Landis ve Koch, 1977; Robinson, Shaver ve Wrightsman, 1991). Ölçeğın belirlenen bir grup öğrenciye dört hafta arayla uygulanması sonucunda ölçeğın toplam puanları arasında elde edilen korelasyonun .81 düzeyinde ve anlamlı ($p < .001$) olduğu görülmüştür. Ayrıca ölçeğın alt boyut toplam puanları arasındaki korelasyonlar da hesaplanmıştır. İyimserlik alt boyutu için .73, kötümserlik alt boyutu için .68 ve umut alt boyutu için de .76 düzeyinde ve anlamlı ($p < .001$) ilişkiler elde edilmiştir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu çalışmada Ginevra ve diğerleri (2017) tarafından lise öğrencilerinin kariyer planlamalarında geleceğe yönelik olumlu eğilimlerini ölçmek amacıyla geliştirmiş olduğu Gelecek Vizyonları Ölçeği Türkçeye uyarlanmış olup geçerlik ve güvenirligine ilişkin psikometrik özellikleri incelenmiştir.

GVÖ'nün yapı geçerliğı DFA ile sınanmıştır. İlk yapılan DFA'da ölçekteki madde faktör yük değerleri incelenmiş ve 13. maddenin faktör yük değerinin .30 altında kaldığı görülmüştür. Madde faktör yük değerindeki .30'un alt sınırı olması gerekliliğı (Büyüköztürk, 2014; Seçer, 2015) göz önünde bulundurulmuş ve maddenin yapıdan çıkarılmasına karar verilmiştir. Madde çıkarıldıktan sonra gerçekleştirilen analizde madde faktör yük değerlerinin kabul edilebilir aralıklarda olduğu görülmüştür. Daha sonra ölçeğın yapısına ilişkin uyum değerleri incelendiğinde, uyum değerlerine göre ölçeğın orijinal yapısının kabul edilebilir olduğu görülmüştür. Madde faktör yük değeri .30'un altında kalan 13. maddenin (*Gelecekte yapabileceğim bir yerde olmam gerek.*) analiz dışında kalmasının bir nedeni taşıdığı anlamdan kaynaklanmış olabilir. Çünkü madde incelendiğinde, maddenin taşıdığı anlamın kötümserlikle ilişkili olmadığı görülmektedir. Maddenin daha çok gelecekle ilgili bir gerekliliğı, sorumluluğı ifade ettiğı söylenebilir. Bu anlam farklılaşmasının kültürel farklılıklardan

kaynaklanmış olabileceği düşünülebilir. Uyum geçerliği kapsamında yapılan korelasyon analizinde GVÖ ile Yaşam Doyumu Ölçeği ve Kariyer Uyum Yetenekleri Ölçeği arasında pozitif anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Santilli ve meslektaşlarının (2014) yaşam doyumu üzerinde umut ve kariyer uyum yeteneklerinin etkisini incelediği araştırmada kariyer uyum yeteneklerinin yaşam doyumunu umut aracılığıyla dolaylı olarak yordadığı görülmektedir. Perera ve McIlveen (2014) öğrencilerin kariyer uyum yeteneklerinin artırılması için iyimserliklerinin düzeylerinin artırılmasına yönelik çalışmaların yapılmasını önermiştir.

Dilsel eşdeğerliğin belirlenmesi için yapılan korelasyon analizinde, ölçeğin Türkçe ve İngilizce formlarından elde edilen toplam puanlar arasında pozitif, yüksek düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan korelasyon değerlerinin, GVÖ'nün geçerliğine ilişkin önemli bir bulgu olduğu şeklinde yorumlanabilir. Yapı ve uyum geçerliği ile dilsel eşdeğerliğe ilişkin bu bulgular, GVÖ'nün Türkçe formunun geçerlik kriterlerinin önemli bir kısmını sağladığına işaret etmektedir. GVÖ'nün güvenilirliğine ilişkin yapılan analizler sonucunda, ölçeğin hem alt boyutlar hem de toplam puan açısından hesaplanan iç tutarlık ve test-tekrar test güvenilirlik katsayılarının gerekli güvenilirlik değerlerini karşıladığı görülmüştür. GVÖ'nün geçerlik ve güvenilirlik sonuçlarına göre ölçeğin Türkçe formunun lise öğrencilerinde kullanılabilir olduğu söylenebilir.

Öneriler

Bu çalışma sonucunda hem ileride yapılacak araştırmalara hem de uygulamaya dönük bazı öneriler getirilebilir.

İleride yapılacak araştırmalar için öneriler:

- Öğrencilerin gelecek eğilimlerinin, pozitif bakış açısını yansıttığı düşünülen öz-saygı, öz-güven, psikolojik sağlamlık, bilişsel esneklik, kariyer uyum yetenekleri, yaşam amaçları gibi kavramlarla ilişkisi araştırılabilir.
- Bunun yanı sıra iyimserlik ve umut temelli gelecek vizyonları geliştirme eğitim programları hazırlanıp bu programların etkililiği incelenebilir.

Uygulamalara yönelik öneriler:

- Ölçek lise öğrencilerinin kariyer planlamalarında geleceğe yönelik eğilimlerini ölçmektedir. Bu ölçekle öğrencilerinin geleceğe ilişkin eğilimlerinin hangi yönde olduğu (*olumlu-olumsuz*) tespit edilip gelecekle

ilgili olumsuz eğilime sahip olan öğrencilere yönelik kariyer danışmanlığı sunulabilir.

- Ölçek, kariyer danışmanlığı hizmeti almak için başvuran danışanların geleceğe yönelik eğilimlerini ortaya çıkarmak amacıyla kullanılabilir.
- Ölçekten aldığı puanı düşük olan öğrencilere yönelik sunulacak kariyer danışmanlığı hizmetlerinde, umut ve iyimserlik algılarını yükseltmeye, kötümserlik algılarını azaltmaya dönük bireysel ya da grup çalışmaları yapılabilir.

Yazarlar Hakkında / About Authors

Mehmet Şirin Akça. Lisans eğitimini Marmara Üniversitesi Psikolojik danışma ve Rehberlik programında, yüksek lisans eğitimini ise Sakarya Üniversitesi Eğitimde Psikolojik Hizmetler programında tamamlamıştır. Doktora eğitimine Çukurova Üniversitesi rehberlik ve psikolojik danışma programında devam etmektedir. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı devlet ilkokulunda okul psikolojik danışmanı olarak görev yapmaktadır. Psikolojik danışma, cinsel eğitim, cinsel istismar, cinsel yönelim, pozitif psikoloji, kariyer psikolojik danışmanlığı alanlarında çalışmalarını sürdürmektedir.

Mehmet Şirin Akça. He completed his undergraduate education in the psychological counseling and guidance program of Marmara University, and Master's education in the psychological services in education program of Sakarya University. Doctorate education continues in the psychological counseling and guidance program of Cukurova University. He is a school counselor at a state primary school affiliated to the Ministry of Education. He continues his studies on psychological counseling, sexuality education, sexual abuse, sexual orientation, positive psychology, and career psychological counseling.

Ozan Korkmaz. Lisans eğitimini Ondokuz Mayıs Üniversitesi rehberlik ve psikolojik danışma programında, yüksek lisans eğitimini ise Gaziosmanpaşa Üniversitesi rehberlik ve psikolojik danışma programında tamamlamıştır. Doktora eğitimine Çukurova Üniversitesi rehberlik ve psikolojik danışma programında devam etmektedir. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı devlet ilkokulunda okul psikolojik danışmanı olarak görev yapmaktadır. Psikolojik danışma, pozitif psikoloji, kariyer psikolojik danışmanlığı alanlarında çalışmalarını sürdürmektedir.

Ozan Korkmaz. He completed his undergraduate education in the guidance and psychological counseling program of Ondokuz Mayıs University, and Master's education in the guidance and psychological counseling program of Gaziosmanpasa University. Doctorate education continues in the guidance and psychological counseling program of Cukurova University. He is a school counselor at a state primary school affiliated to the Ministry of Education. He continues his studies on psychological counseling, positive psychology, and career psychological counseling.

Ahmet Alkal. Lisans eğitimini Gazi Üniversitesi rehberlik ve psikolojik danışma programında, yüksek lisans eğitimini ise Atatürk Üniversitesi rehberlik ve psikolojik danışma programında tamamlamıştır. Doktora eğitimine

Çukurova Üniversitesi rehberlik ve psikolojik danışma programında devam etmektedir. Bingöl Üniversitesinde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır. Okul psikolojik danışmanlığı ve pozitif psikoloji alanlarında çalışmalarını sürdürmektedir.

Ahmet Alkal. He completed his undergraduate education in the guidance and psychological counseling program of Ondokuz Mayıs University, and Master's education in the guidance and psychological counseling program of Gaziosmanpaşa University. Doctorate education continues in the guidance and psychological counseling program of Cukurova University. He is a lecturer at Bingöl University. He continues his studies on school counseling and positive psychology.

Yazarların Notu / Author's Note

Bu çalışma 25-26-27 Ekim 2018 tarihlerinde Samsun'da gerçekleştirilen 20. Uluslararası Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresinde bildiri olarak sunulmuştur.

This study was presented as an announcement at the 20th International Psychological Counseling and Guidance Congress held in Samsun on October 25-26-27, 2018.

Çıkar Çatışması / Conflict of Interest

Yazarlar tarafından çıkar çatışmasının olmadığı rapor edilmiştir.

No conflict of interest has been reported by the authors.

Fonlama / Funding

Herhangi bir fon desteği alınmamıştır.

No funding support was received.

ORCID

Mehmet Şirin Akça <http://orcid.org/0000-0003-1292-6321>

Ozkan Korkmaz <http://orcid.org/0000-0002-0541-200X>

Ahmet Alkal <http://orcid.org/0000-00034610-5732>

KAYNAKÇA

- Abdullah, M. Q. (2018). Optimism/Pessimism and Its Relationship with Locus of Control Among Children and Adolescents. *Mathews Journal of Psychiatry & Mental Health*, 3(1), 017.
- Affleck, G., ve Tennen, H. (1996). Construing Benefits from Adversity: Adaptational Significance and Dispositional Underpinnings. *Journal of Personality*, 64, 899–922. doi:10.1111/1467-6494.ep9706272191.
- Al-Ansari B. (2003). Optimism and Pessimism: Their Measurement and Relationships with Certain Personality Variables among Kuwait University Students. Al-Resala, 192, 23rd Year Book, Scientific Publication Council, University of Kuwait, Kuwait.
- Benyamini, Y. (2005). Can high optimism and high pessimism co-exist? Findings from arthritis patients coping with pain. *Personality and Individual Differences*, 38, 1463–1473. doi:10.1016/j.paid.2004.09.020.
- Bryant, F. B., ve Cvengros, J. A. (2004). Distinguishing hope and optimism: Two sides of a coin, or two separate coins? *Journal of Social and Clinical Psychology*, 23, 273–302. doi:10.1521/jscp.23.2.273.31018.
- Büyükgöze-Kavas, A. (2014). Validation of the Career Adapt-Abilities Scale-Turkish Form and its relation to hope and optimism. *Australian Journal of Career Development*, 23(3), 125-132.
- Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı* (20. Baskı). Ankara: Pegem Akademi
- Carver, C. S., ve Scheier, M. F. (2013). Goals and Emotion. İçinde M. D. Robinson, E. R. Watkins, & E. Harmon-Jones (Eds.), Guilford handbook of cognition and emotion (ss. 176–194). New York, NY: Guilford Press.
- Chang, E. C. (Ed.). (2001). Optimism and Pessimism. Washington, DC: American Psychological Association.
- Diener, E., Emmons, R. A., Larsen, R. J. ve Griffin, S. (1985) The satisfaction with Life Scale. *Journal of Personality Assessment*, 49(1), 71-75.
- Ginevra, M., C., Sgaramella, T., M., Ferrari, L., Nota, L., Santilli, S. ve Soresi, S. (2017). Visions About Future: A new scale assessing optimism, pessimism, and hope in adolescents. *International Journal for Educational and Vocational Guidance* 17 (2), 187-210, doi 10.1007/s10775-016-9324-z
- Erdoğan Zorver, C., ve Korkut Owen, F. (2014). Kariyer Uyumu ve İyimserliği Ölçeği'nin geliştirilmesi. *International Journal of Human Sciences*, 11(2), 314-331. doi: 10.14687/ijhs.v11i2.2911
- Hu, L. ve Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6, 1–55.
- Jöreskog, K. G. ve Sörbom, D. (1993). *Lisrel 8: Structural Equation Modeling with the Simplis Command Language*. Lincolnwood: Scientific Software International, Inc.
- Kelloway, K. E. (1989). *Using Lisrel for Structural Equation Modeling: A Researcher's Guide* (Sage). London.
- Karacan-Özdemir, N. (2016). *Lise Öğrencilerinin Kariyer Uyum Yeteneğini Yordayan Etmenler*. Yayımlanmamış doktora tezi. Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Kline, R. B. (2005). *Principles and Practice of Structural Equation Modeling* (2. Baskı.). New York: Guilford Publications, Inc.
- Korkmaz, O. ve Cenkseven Önder, F (2018, Ekim). Yaşam amaçları ile kariyer uyum yetenekleri arasındaki ilişkinin incelenmesi: Umudun aracılık rolü (Özet Bildiri). 20. Uluslararası Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresinde sunulan bildiri, Canik Kültür Merkezi, Samsun, Türkiye. Erişim adresi: <https://2018.pdrkongreleri.org/?s=0>
- Köker, S. (1991). Normal ve sorunlu ergenlerin yaşam doyumunun karşılaştırılması. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Landis, J. R. ve Koch, G. G. (1977). The measurement of observer agreement for categorical data. *Biometrics*, 33, 159–174.
- Mahasnehm A., Al-Zoubi Z. ve Batayeneh, O. (2013). The relationship between optimism-pessimism and personality traits among students in the Hashemite University. *International Education Studies*, 6(8), 71-82
- Maruta, T., Colligan, R. C., Malinchoc, M. ve Offord, K. P. (2000). Optimists vs. pessimists: Survival rate among medical patients over a 30-year period. *Mayo Clinical Proceedings*, 75(2): 140-143.
- Meydan, C. H. ve Şeşen, H. (2015). *Yapısal Eşitlik Modellemesi AMOS Uygulamaları* (2. Baskı.). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Niles, S. G., Amundson, N. E., ve Neault, R. A. (2011). *Career Flow: A Hope-Centered Approach to Career Development*. Columbus, OH: Pearson.
- Nota, L., Ginevra, M. C. ve Santilli, S. (2015). Life Design and Prevention. İçinde L. Nota ve J. Rossier (Editör), *Handbook of life design: From practice to theory and from theory to practice* (ss. 183–199). Gottingen, Germany: Hogrefe.
- Patton, W., Bartrum, D. A., ve Creed, P. A. (2004). Gender differences for optimism, self esteem, expectations and goals in predicting career planning and exploration in adolescents. *International Journal for Educational and Vocational Guidance*, 4, 193–209. doi:10.1007/s10775-005-1745-z.
- Perera, H. N., & McIlveen, P. (2014). The role of optimism and engagement coping in college adaptation: A career construction model. *Journal of Vocational Behavior*, 84(3), 395-404. doi: 10.1016/j.jvb.2014.03.002
- Robinson, J. P., Shaver, P. R. ve Wrightsman, L. S. (1991). *Criteria for Scale Selection and Evaluation in Measure of Personality and Social Psychological Attitudes*. San Diego: California Academic Press.
- Rottinghaus, P. J., Day, S. X., ve Borgen, F. H. (2005). The Career Futures Inventory: A measure of career related adaptability and optimism. *Journal of Career Assessment*, 13, 3–24. doi:10.1177/1069072704270271.
- Santilli, S., Nota, L., Ginevra, M. C. ve Soresi, S. (2014). Career adaptability, hope and life satisfaction in workers with intellectual disability. *Journal of Vocational Behavior*. 85(1), 67-74. doi:10.1016/j.jvb.2014.02.011
- Savickas, M. L. (2013). Career Construction Theory and Practice. İçinde R. W. Lent ve S. D. Brown (Editör.), *Career development and counseling: Putting theory and research to work* (2nd ed., ss. 144–180). Hoboken, NJ: Wiley.

- Savickas, M. L. ve Porfeli, E. J. (2012). Career Adapt-Abilities Scale: Construction, reliability, and measurement equivalence across 13 countries. *Journal of Vocational Behavior*, 80, 661–673.
- Savickas, M. L., Nota, L., Rossier, J., Dauwalder, J. P., Duarte, M. E., Guichard, J., ... Van Vianen, A. E. (2009). Life Designing: A Paradigm for career construction in the 21st century. *Journal of Vocational Behavior*, 75, 239–250. doi:10.1016/j.jvb.2009.04.004
- Scheier, M. F., ve Carver, C. S. (1985). Optimism, coping, and health: Assessment and implications of generalized outcome expectancies. *Health Psychology*, 4, 219–247. doi:10.1037/0278-6133.4.3.219.
- Scioli, A., Chamberlin, C. M., Samor, C. M., Lapointe, A. B., Campbell, T. L., Macleod, A. R., ve McLenon, J. (1997). A prospective study of hope, optimism, and health. *Psychological Reports*, 81, 723–733. doi:10.2466/pr0.1997.81.3.723.
- Scioli, A., Ricci, M., Nyugen, T., ve Scioli, E. R. (2011). Hope: Its nature and measurement. *Psychology of Religion And Spirituality*, 3, 78–97. doi:10.1037/a0020903.
- Seçer, I. (2015). *Psikolojik Test Geliştirme ve Uyarlama Süreci*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Segerstrom, S. C., Evans, D. R., ve Eisenlohr-Moul, T. A. (2011). Optimism and pessimism dimensions in the life orientation test-revised: Method and meaning. *Journal of Research in Personality*, 45, 126–129. doi:10.1016/j.jrp.2010.11.007.
- Seligman, M. E. P. (1990). *Learned Optimism*. New York: Pocket Books.
- Snyder, C. R. (Ed.). (2000). *Handbook of hope: Theory, measures, and applications*. San Diego, CA: Academic Press.
- Staats, S. (1989). Hope: A comparison of two self-report measures for adults. *Journal of Personality Assessment*, 53, 366–375. doi:10.1207/s15327752jpa5302_13.
- Sun, R. C., ve Shek, D. T. (2012). Beliefs in the future as a positive youth development construct: A Conceptual review. *The Scientific World Journal*, 1–8. doi:10.1100/2012/527038.
- Sümer, N. (2000). Yapısal Eşitlik Modelleri. *Türk Psikoloji Yazıları*, 3(6), 49–74.
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2001). *Using Multivariate Statistics* (4. Baskı). MA: Allyn&Bacon, Inc.
- Yeşilyaprak, B. (2018). *Mesleki Rehberlik ve Kariyer Danışmanlığı: Kuramdan Uygulamaya* (9. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

Extended Abstract

Introduction: Socio-economic change, instability, and job insecurities in recent years cause adolescents facing negative expectations toward their future. Life Design Approach, that takes into account these changes, calls attention to some important constructs such as hope, optimism, and a low level of pessimism so that the adolescents can prepare themselves for the future and career planning in a positive way. Although hope, optimism and pessimism are a separate theory and research topic, they are often used interchangeably as terms. The degree of overlap and separation between hope, optimism and pessimism suggests that these concepts can be considered as indicators of a general dimension that reflects a positive orientation towards the future. These structures focus on one's future goals and wishes.

The purpose of the present study is to conduct validity and reliability studies of the Turkish Form of the Visions About Future (VAF) scale, which was developed by Ginevra and friends (2017), to measure the positive trends (hope, optimism, low pessimism) of the high school students towards their future career planning.

Method: Following receive of the required permissions by mail, the scale items were translated into Turkish by two English teachers and three experts working in the field of psychological counseling and guidance. Scale items translated into Turkish were examined by three faculty members who work in the field of psychological counseling and guidance and who mastered English. Thus, final Turkish form of the scale was given to the participants. The study group consisted of 586 high school students (319 females, 267 males). In the study Visions about Future Scale, Life Satisfaction Scale, and Career Adapt-Abilities Scale were used. Within the scope of the adaptation study, criterion-related validity, item analysis, test-retest reliability, linguistic equivalence, internal consistency and construct validity were examined. SPSS 25 and AMOS 22 statistical package programs were used for the analysis.

Results: The results of the confirmatory factor analysis showed that the Turkish form of scale is in the structure of original scale and this structure has acceptable goodness of fit indexes ($\chi^2= 278.20$, $sd= 132$, $\chi^2/sd= 2.11$, $RMSEA= .06$, $CFI= .91$, $GFI= .92$, $TLI= .90$). The Cronbach Alpha internal consistency coefficient for the total score of the scale was calculated as .81. As a result of the correlation analysis between the English and Turkish forms to determine the linguistic equivalence of the scale, it was seen that there was a high level and positive correlation between the forms. The item-total correlations of the scale were found to vary between .39 and .67. It was found that the correlation between total scale scores as a result of test-retesting was high and meaningful. It was also found that there was a positive and moderate relationship between the Visions about Future scale and the Life Satisfaction Scale, and there was a

positive and high relationship between the Visions about Future scale and the Career Adapt-Abilities Scale.

Discussion & Conclusion: Based on the findings obtained from study, this can be reported that the Turkish version, VAF is a reliable and valid measurement tool to assess the positive trends towards the future in career planning of the high school students.